

1. Царица Савская, услышав о славе Соломона, пришла испытать Соломона загадками в Иерусалим, с весьма большим богатством, и с верблюдами, навьюченными благовониями и множеством золота и драгоценных камней. И пришла к Соломону и беседовала с ним обо всем, что было на сердце у нее.

УПО: А цариця Шеви почула була про славу Соломонову, і прийшла випробувати Соломона загадками в Єрусалимі. Прийшла вона з дуже великим багатством, із верблюдами, що несли пахощі та безліч золота й дорогого каміння. І прийшла вона до Соломона, і говорила з ним про все, що було на серці її.

KJV: And when the queen of Sheba heard of the fame of Solomon, she came to prove Solomon with hard questions at Jerusalem, with a very great company, and camels that bare spices, and gold in abundance, and precious stones: and when she was come to Solomon, she communed with him of all that was in her heart.

2. И объяснил ей Соломон все слова ее, и не нашлось ничего незнакомого Соломону, чего он не объяснил бы ей.

УПО: І Соломон вияснив їй усі її запити, і не було запиту, незнамого Соломонові, якого не порішив би він їй.

KJV: And Solomon told her all her questions: and there was nothing hid from Solomon which he told her not.

3. И увидела царица Савская мудрость Соломона и дом, который он построил,

УПО: І побачила цариця Шеви всю Соломонову мудрість та дім, що він збудував,

KJV: And when the queen of Sheba had seen the wisdom of Solomon, and the house that he had built,

4. и пищу за столом его, и жилище рабов его, и чинность служащих ему и одежду их, и виночерпиев его и одежду их, и ход, которым он ходил в дом Господень, --и была она вне себя.

УПО: і їжу столу його, і мешкання рабів його, і поставу слуг його та їхні одежі, і чашників його, та їхні одежі, і вхід його, яким він уходить до Господнього дому, і не могла вона з дива вийти!

KJV: And the meat of his table, and the sitting of his servants, and the attendance of his ministers, and their apparel; his cupbearers also, and their apparel; and his ascent by which he went up into the house of the LORD; there was no more spirit in her.

5. И сказала царю: верно то, что я слышала в земле моей о делах твоих и о мудрости

твоей,

УПО: І сказала вона до царя: Правдою було те, що я чула в своїм краї про твої діла та про твою мудрість.

KJV: And she said to the king, It was a true report which I heard in mine own land of thine acts, and of thy wisdom:

6. но я не верила словам о них, доколе не пришла и не увидела глазами своими. И вот, мне и вполонину не сказано о множестве мудрости твоей: ты превосходишь молву, какую я слышала.

УПО: І не повірила я їхнім словам, аж поки сама не прийшла та не побачили мої очі, і ось не була представлена мені й половина великості твоєї мудрості: ти перевищив славу, про яку я чула!

KJV: Howbeit I believed not their words, until I came, and mine eyes had seen it: and, behold, the one half of the greatness of thy wisdom was not told me: for thou exceedest the fame that I heard.

7. Блаженны люди твои, и блаженны сии слуги твои, всегда предстоящие пред тобою и слышащие мудрость твою!

УПО: Щасливі люди твої, і щасливі оці твої слуги, що завжди стоять перед обличчям твоїм та слухають твою мудрість!

KJV: Happy are thy men, and happy are these thy servants, which stand continually before thee, and hear thy wisdom.

8. Да будет благословен Господь Бог твой, Который благоволил посадить тебя на престол Свой в царя у Господа Бога твоего. По любви Бога твоего к Израилю, чтоб утвердить его на веки, Он поставил тебя царем над ним--творить суд и правду.

УПО: Нехай буде благословенний Господь, Бог твій, що вподобав тебе, щоб посадити тебе на Свого трона за царя у Господа, Бога твого, через любов Бога твого до Ізраїля, щоб утвердити його навіки. І Він настановив тебе над ними царем, щоб чинити право та справедливість!

KJV: Blessed be the LORD thy God, which delighted in thee to set thee on his throne, to be king for the LORD thy God: because thy God loved Israel, to establish them for ever, therefore made he thee king over them, to do judgment and justice.

9. И подарила она царю сто двадцать талантов золота и великое множество благовоний и драгоценных камней; и не бывало таких благовоний, какие подарила царица Савская царю Соломону.

УПО: І дала вона цареві сто й двадцять талантів золота, і дуже багато пахощів та дороге

каміння. І більш уже не було таких пахощів, як ті, що цариця Шеви дала цареві Соломонові!

KJV: And she gave the king an hundred and twenty talents of gold, and of spices great abundance, and precious stones: neither was there any such spice as the queen of Sheba gave king Solomon.

10. И слуги Хирамовы и слуги Соломоновы, которые привезли золото из Офира, привезли и красного дерева и драгоценных камней.

УПО: І також Хурамові раби та раби Соломонові, що довозили золото з Офіру, спроваджували алмуґове дерево та дороге каміння.

KJV: And the servants also of Hiram, and the servants of Solomon, which brought gold from Ophir, brought algum trees and precious stones.

11. И сделал царь из этого красного дерева лестницы к дому Господню и к дому царскому, и цитры и псалтири для певцов. И не видано было подобного сему прежде в земле Иудейской.

УПО: І поробив цар з алмуґового дерева сходи для Господнього дому та для дому царського, і гусли, і арфи для співаків. І такі речі, як вони, не бачені перед тим в юдейському Краї!

KJV: And the king made of the algum trees terraces to the house of the LORD, and to the king's palace, and harps and psalteries for singers: and there were none such seen before in the land of Judah.

12. Царь же Соломон дал царице Савской все, чего она желала и чего она просила, кроме таких вещей, какие она привезла царю. И она отправилась обратно в землю свою, она и слуги ее.

УПО: А цар Соломон дав цариці Шеви все бажання її, чого вона бажала, окрім такого, що вона привезла до царя. І пішла вона назад до свого краю, вона та слуги її.

KJV: And king Solomon gave to the queen of Sheba all her desire, whatsoever she asked, beside that which she had brought unto the king. So she turned, and went away to her own land, she and her servants.

13. Весу в золоте, которое приходило к Соломону в один год, [было] шестьсот шестьдесят шесть талантов золота.

УПО: І була вага того золота, що приходило для Соломона в одному році, шість сотень і шістдесят і шість талантів золота,

KJV: Now the weight of gold that came to Solomon in one year was six hundred and threescore and six talents of gold;

14. Сверх того, послы и купцы приносили, и все цари Аравийские и начальники областные приносили золото и серебро Соломону.

УПО: окрім того, що приходило від купців та з торгівлі ходячих. І всі царі арабські та намісники Краю довозили золото й срібло Соломонові.

KJV: Beside that which chapmen and merchants brought. And all the kings of Arabia and governors of the country brought gold and silver to Solomon.

15. И сделал царь Соломон двести больших щитов из кованого золота, --по шестисот [сиклей] кованого золота пошло на каждый щит, --

УПО: І зробив цар Соломон дві сотні великих щитів із кутого золота, шість сотень шеклів кутого золота йшло на одного щита,

KJV: And king Solomon made two hundred targets of beaten gold: six hundred shekels of beaten gold went to one target.

16. и триста щитов меньших из кованого золота, --по триста [сиклей] золота пошло на каждый щит; и поставил их царь в доме из Ливанского дерева.

УПО: та три сотні щитів менших із кутого золота, три сотні шеклів золота йшло на одного щита. І цар віддав їх до дому Ливанського Лісу.

KJV: And three hundred shields made he of beaten gold: three hundred shekels of gold went to one shield. And the king put them in the house of the forest of Lebanon.

17. И сделал царь большой престол из слоновой кости и обложил его чистым золотом,

УПО: І зробив цар великого трона зо словової кости, і покритв його чистим золотом.

KJV: Moreover the king made a great throne of ivory, and overlaid it with pure gold.

18. и шесть ступеней к престолу и золотое подножие, к престолу приделанное, и локотники по обе стороны у места сидения, и двух львов, стоящих возле локотников,

УПО: У трона було шість східців та підніжжя з золота позад трону, та поруччя з цього й з того боку при місці сидіння, та два леви, що стояли при поруччях.

KJV: And there were six steps to the throne, with a footstool of gold, which were fastened to the throne, and stays on each side of the sitting place, and two lions standing by the stays:

19. и [еще] двенадцать львов, стоящих там на шести ступенях, по обе стороны. Не бывало такого [престола] ни в одном царстве.

УПО: І дванадцять левів стояли там на шости ступенях з того й з того боку. По всіх царствах не було так зробленого!

KJV: And twelve lions stood there on the one side and on the other upon the six steps. There was not the like made in any kingdom.

20. И все сосуды для питья у царя Соломона [были] из золота, и все сосуды в доме из Ливанского дерева [были] из золота отборного; серебро во дни Соломона вменялось ни во что,

УПО: І весь посуд на пиття царя Соломона золото, і всі речі дому Ливанського Лісу щире золото, нічого з срібла, воно за Соломонових днів не рахувалося за щось.

KJV: And all the drinking vessels of king Solomon were of gold, and all the vessels of the house of the forest of Lebanon were of pure gold: none were of silver; it was not any thing accounted of in the days of Solomon.

21. ибо корабли царя ходили в Фарсис с слугами Хирама, и в три года раз возвращались корабли из Фарсиса и привозили золото и серебро, слоновую кость и обезьян и павлинов.

УПО: Бо цареві кораблі ходили до Таршішу з Хурамовими рабами. Раз на три роки приходили таршіські кораблі, що довозили золото та срібло, слонову кість, і мавп та пав.

KJV: For the king's ships went to Tarshish with the servants of Hiram: every three years once came the ships of Tarshish bringing gold, and silver, ivory, and apes, and peacocks.

22. И превзошел царь Соломон всех царей земли богатством и мудростью.

УПО: І став цар Соломон найбільшим від усіх земних царів, щодо багатства та щодо мудрости.

KJV: And king Solomon passed all the kings of the earth in riches and wisdom.

23. И все цари земли искали видеть Соломона, чтобы послушать мудрости его, которую вложил Бог в сердце его.

УПО: І всі земні царі хотіли бачити Соломона, щоб послухати його мудрости, що Бог дав у його серце.

KJV: And all the kings of the earth sought the presence of Solomon, to hear his wisdom, that God had put in his heart.

24. И каждый из них подносил от себя в дар сосуды серебряные и сосуды золотые и одежды, оружие и благовония, коней и лошаков, из года в год.

УПО: І вони приносили кожен свого дара, речі срібні та речі золоті, й одержу, зброю та пахощі, коні та мули, що на рік припадало.

KJV: And they brought every man his present, vessels of silver, and vessels of gold, and raiment, harness, and spices, horses, and mules, a rate year by year.

25. И было у Соломона четыре тысячи стойл для коней и колесниц и двенадцать тысяч всадников; и он разместил их в городах колесничных и при царе--в Иерусалиме;
УПО: І було в Соломона чотири тисячі кінських жолобів та колесниць, і дванадцять тисяч верхівців, і він порозміщував їх по колесничних містах та при царі в Єрусалимі.
KJV: And Solomon had four thousand stalls for horses and chariots, and twelve thousand horsemen; whom he bestowed in the chariot cities, and with the king at Jerusalem.

26. и господствовал он над всеми царями, от реки [Евфрата] до земли Филистимской и до пределов Египта.
УПО: І він панував над усіма царями від Річки й аж до краю филистимлян, і аж до єгипетської границі.
KJV: And he reigned over all the kings from the river even unto the land of the Philistines, and to the border of Egypt.

27. И сделал царь серебро в Иерусалиме равноценным [простому] камню, а кедры, по их множеству, сделал равноценными сикоморам, которые на низких местах.
УПО: І Соломон наскладав в Єрусалимі срібла, мов того каміння, а кедрів наскладав, щодо численности, як сикомори, що в Шефелі!
KJV: And the king made silver in Jerusalem as stones, and cedar trees made he as the sycamore trees that are in the low plains in abundance.

28. Коней приводили Соломону из Египта и из всех земель.
УПО: А коней приводили Соломонові з Єгипту та з усіх країв.
KJV: And they brought unto Solomon horses out of Egypt, and out of all lands.

29. Прочие деяния Соломоновы, первые и последние, описаны в записях Нафана пророка и в пророчестве Ахии Силомлянина и в видениях прозорливца Иоиля о Иеровоаме, сыне Наватовом.
УПО: А решта Соломонових діл, перших та останніх, ото вони описані в історії пророка Натана, і в пророцтві шілонянина Ахійї, і в видіннях прозорливця Єді на Єровоама, Неватового сина.
KJV: Now the rest of the acts of Solomon, first and last, are they not written in the book of Nathan the prophet, and in the prophecy of Ahijah the Shilonite, and in the visions of Iddo the

seer against Jeroboam the son of Nebat?

30. Царствовав же Соломон в Иерусалиме над всем Израилем сорок лет.

УПО: І царював Соломон в Єрусалимі над усім Ізраїлем сорок літ.

KJV: And Solomon reigned in Jerusalem over all Israel forty years.

31. И почил Соломон с отцами своими, и похоронили его в городе Давида, отца его. И воцарился Ровоам, сын его, вместо него.

УПО: І спочив Соломон за своїми батьками, і поховали його в Місті Давида, батька його, а замість нього зацарював син його Рехав'ам.

KJV: And Solomon slept with his fathers, and he was buried in the city of David his father: and Rehoboam his son reigned in his stead.